

că totu din ei voru inplea biurourile celor opt ministrii, că voru face din ei consuli si cancelari in Orientu si ce e mai multu, că ori-ce urma de monopolu introdusu de către austriaci se va desființá si preste totu inopositele voru scadea.

Din tóte acelea sperantie si promissiuini nu s'a implinitu nici-unica, ci totul au esitu in sensulu oppusu, éra daca totusi se pare unora că s'aru fi implinitu multe, apoi acésta este sau numai o illusiune, unu productu alu ferbintei fantasii asiaticé, sau minciuna premeditata. Nu noi afirmamu acésta stare a lucrurilor, ci insii magiarii cei mai moderati, cei mai iubitori de adeveru, cari nu suferé a fi sedusi de cifrele statistice sucite si resucite de către unu renegatu cá Keleti si altii. Nationalitatile se afla astadi cá si inainte cu 14 ani totu in proportiunile vechi, cu singur'a exceptiune cá dominiile, latifundiele aristocratiei trecu successive in proprietatea capitalistilor evrei si germani, ut figurae docent.*) In functiuni subalterne se afla ce e dreptu, multi magiari ardeleni, dara totu atáti sunt inportati din Ungari'a, éra in ministeriuri ardelenii se afla numai cá de raritate. Inopositele si cu ele mii de calamitati in locu se scada, tocma din contra s'au inmultitu, precum n'au fostu nici in dilele turciloru. Acestea adeveruri sunt marturisite pe fia-care di, nu numai de către press'a opositiunei, ci chiaru de cea ministeriale, éra pre cátu timpu se publicá in Clusiu diariulu „Ébredés“, organu alu aristocratiei transilvane, o spunea pe facia, că „ardelenii sunt tractati in B.-Pest'a ceva mai bine decâtu cersitorii.“

Facia cu acésta stare a lucrurilor este prea la locu intrebarea, că ce au facutu deputatii ardeleni in 14 ani la diet'a Ungariei, că-ci nimeni nu vede si nu aude nici despre unu resultatu alu activitatiei loru pentru tíera; éra inpregiurarea, cá mai multi din ei au fostu pusi in functiuni, ori cá au fostu pensionati precum nu aru fi crediutu nimeni, nu are a face nimicu cu cestiunile publice, de cátu numai cu pungile locuitoriloru.

Transilvani'a.

— Sibiu. (Despre inprumuturile hipotecarie cu amortisatiune si despre asia numitele scrisuri fonciari). Statutele Institutului de creditu si de economii Albin'a, confirmate in a 1872 si a dou'a óra in a. 1876 deschidu proprietariloru actionari unu campu largu de activitate in mai multe ramuri finantiali. Daca adunarile sale generali si directiunea Albinei in cei 6 ani ai activitatiei sale de pâna acuma n'au aflu cu cale a se ocupá de tóte ramurile, a facutu fórte intieptiesce, că-ci cá institutu june trebuea se purcéda cu tóta precautiunea si cu tactu ageru, adunandu'si o suma de esperientie si fiindu cu neadormita luare aminte atátu la mersulu celorlalte institute de natur'a acestuia, cátu si la dorintiele speciali a le publicului nostru, inca si la afacerile finantiali ale tíerei. In fine s'a cunoscutu, cá cultivarea ramului de inprumuturi hipotecarie cu amortisatiune, si cu ajutoriulu ce dau scrisurile fonciarie in alte parti proprietariloru de averi immobili, ar fi cea mai bine primita, totuodata mai sigura si pentru institutu. In acestu intielesu luase si adunarea generale din urma o decisiune a sa, comitendu directiunei cá se o si puna in lucrare.

Dupa câteva consultatiuni prealabili, directiunea luá tóte measurele necesare spre a incepe si continuá cu susu atins'a operatiune, care nu este ceva

*) Cautati inse la Croati'a, ce s'a facutu acolo in cei 14 ani.

ducele Carolu de Lotaringi'a si delegatii dietei transilvane faimosulu tractatu cunoscutu sub titlu: Transactio Lotharingiana in 27 Octobre 1687, prin care se deschise pórtá largá la trupele imperiali si se prepará ocuparea si apoi anexarea definitiva a Transilvaniei dupace turcii fusesera scosi din Bud'a si mai din tóta Ungari'a.

Cum a venitu Blasiulu si dominiulu cu acelasu nume in posesiunea unei parti considerabile a clerului romanescu, este cunoscutu din istori'a eclesiastica a lui. Dotatiunea ce facuse imperatulu Romaniloru clerului gr.-catholicu la inceputu, a statu din dominiulu Gherlei (Szamos-Ujvár, Armenopolis) si din altu dominiu alu Sambetei de diosu in districtulu Fagarasiului, éra residentia éra in Fagarasiu, adeca la o margine a tíerei. Episcopulu Joannu II Inocentiu hr. Micu sau Klein a induplecatu pe imperatulu Carolu VI cá se permite a se face unu schimb si asia prin diplom'a din 21 Augustu 1738 s'a datu clerului dominiulu Blasiulu cá dotatiune pentru episcopu si pentru monastirea cu 11 ieromonachi, destinata a se infințá in trena si scólele nationali.

(Va urmá).

originalu, ci copia dupa sute de institute hipotecarie din tóta Europ'a si din monarchi'a nóstra; noi inse nededati cu de acestea, avemu trebuintia mare cá se o studiamu bine, se si intrebamu pe ómeni cunoscători de lucru, se ne luminamu. Spre acestu scopu directiunea Albinei puse a se tipari din nou unu estrasu din statute si din regulamentul respectivu, spre a se inparti la cine voiesce se'lu aiba. Unele puncte si conditiuni se voru pareá prea complicate celor nededati cu de acestea; comparate inse cu statutele si regulamentele altoru institute, se va vedea, cá e preste potintia cá se fia mai simplificate. Odata si bine: directiunea e strinsu obligata cá se ia tóte precautiunile câte stau in poterea omenésca, spre a feri si apará institutul de ori-ce dauna; cá-ci si asia, cu atâtea precautiuni, totusi vedemu cá bancele cele mai vechi, mai de mare auctoritate si creditu intemeiatu, totu nu potu evitá ori-ce dauna. De aici apoi se explica tóta rigórea conditiuniloru si formelor, care inse pe ómenii de buna credintia n'are se'i spariie intru nimicu.

Spre a intimpiná unele intrebari venite si la redactiunea nóstra, relative la susu atinsele operatiuni hipotecarie vomu reproduce in Nr. viitoriu estrasulu publicatu de către directiune.

— (Inundatiuni.) In urmarea esirei neasteptate a riurilor din albiile loru, se publica din tóte partile sciri care de care mai fioróse. Dupa unu geru tare din ultimele dile ale lui Novembre urmá ninsóre multa preste Transilvani'a, Ungari'a si pâna dincolo de Vien'a, éra din 4 spre 5 Nov. domolindu-se frigulu venira ploii mari, ce tinura aproape 2 dile si topira partea cea mai mare din nea, de unde urmara torente si cu acelea esirea toturor riurilor si péraielor, prin care se inundara sate si orasie. Pericolulu de perire éra la culme, pre candu Ceriulu isi facu mila cu unu geru tare pâna la 19° R. care tíne si astadi candu scriemu acestea, si asia inghiatiandu in parte inca si Dunarea dela B.-Pest'a in susu, lume multa scapá cu frica mare, dara cu daune mai puține.

Se pare cá locuitorii de prin munti au suferitu mai greu. Intre altele, corespondenti'a nóstra din 9 Dec. dela Campeni din muntii apuseni contine unele cá acestea: Comunicatiunea intre noi si Alb'a-Iuli'a e curmata de 5 dile. In 8 Dec. tramiseramu abia pe unu omu cu scrisori preste déluri si locuri neamblate. Drumulu tíerei de aici preste Abrudu, Zlatn'a la Alb'a-Iuli'a si totu de aici către Turd'a e ruinatu de totu, sudórea miiloru de brația nimicita. Cine cunósce configuratiunea geognostica din regiunea Abrudului, va sci apretia marimea calamitatiei. — Pe la Campeni apucase a picá nea grósa mai de unu metru, dupa aceea urmara ploii dese si calde. Ariesiulu se inflá; valea Campeniloru ducea cu celeritate de 100 metrii pe minutu, si petrii de greutate mare, prin care i se infundá albi'a si ramurindu-se in doue, strabatú prin case in capu de nópte; muieri si copii fugea vaietandu-se spre locuri mai inaltiate. Lupt'a cu elementulu a duratu tóta nóptea, peirea Sighidiniului ne stá inaintea ochiloru. Spre diori incepú a se inseniná si néoa nu se mai topea; apele detera spre scadere, dupace luptaramu cu ele 24 de óre afundati pâna la peptu. Eu insu'mi scriindu-ve acésta cu péna de plumbu, stau cu pitiórefe in apa, si inchiaindu me voiu aruncá pe unu patu ce stá cu pitiórefe in apa; dóra voiu potea luá somnulu in ochi.

Deregatori'a de cercu, primari'a comunei, gendarmi, finanti si alti individi devotati au facutu totu ce le a statu prin potintia pentru scaparea ómeniloru de perire si spre alinarea calamitatiloru. Dupace trecura furiile apelor, acestu poporu supusu la atâtea miserii si calamitati, se consolédia multamindu ceriulu cá au scapatu cu vieti'a si cu cas'a, se arunca pe paie ude, spre a'si odichni puçinu ósele sbiciulate de munca si elemente. R.

Romania.

28 Novembre st. v.

— Mercuri, 28 Novembre, aniversarea dilei luarii Plevnei, A. S. R. Domnulu, insocitu de ajutorulu de servitiu, a mersu la biseric'a St. Nicolae, din Dealulu-Spirei, in faci'a careia erau insirate detasiamente dinl-iu, alu 2-lea si alu 3-lea regimentu de infanteria, l-iu si alu 4-lea batalionu de venatori, din divisionulu de pompieri, alu 3-lea regimentu de calarasi si din gendarmii calari si pedestri, Alteti'a Sa Regala a fostu intimpinata la sosire de d colonelu Lecca, ministru de resbelu, de d. generalu de divisia Al. Cernatu, de d. generalu de brigada,

Slaniceanu, si de d-nii oficiari superiori si subalterni, cari nu se aflau in frontu. Dupa aducerea drapelorului trupelor in biserica s'a facutu rugaciune pentru odihn'a braviloru caduti si s'a cantatu unu Te-Deum pentru acésta isbanda. Alteti'a Sa Regala a binevoitu a trece in urma pe dinaintea frontului in aclamatiunile trupelor, dupa care a primitu defileulu. De aci Alteti'a Sa Regala a mersu la biseric'a St. George din faci'a casarmei Malmaison, dinaintea careia erau insirate detasiamente din scól'a militara, batalionulu de geniu, regimentulu alu 6-lea de dorobanti, regimentele l-iu si alu 2-lea de artileria, regimentulu l-iu si alu 2-lea de rosiori si escadronulu de trenu. P. S. S. archiereulu Silivestru Balanescu a intimpinatu pe Alteti'a Sa Regala la usi'a bisericei cu sant'a cruce si evangelia si, dupa ce s'au adusu drapelele corpuriloru, s'a oficiatu servitiulu divin; dupa care Alteti'a Sa Regala a binevoitu a trece in revista trupele si a primi defileulu. Sér'a, Alteti'a Sa Regala a binevoitu a intruni la unu prandiulu militaru pe d. ministru de resbelu, pe d-nii generali: Cernatu, Haralambie, Manu, Slaniceanu, Davila, pe d. inspectoru generalu alu gardei orasienesce si pe d-nii oficiari superiori, sietii de corpuri din garnisóna, in totu aprópe cincideci persóne.

Alteti'a Sa Regala a binevoitu a purtá urmatorul toastu:

„In acésta memorabila di, a dou'a aniversare a caderii Plevnei, ne amintimu cu totii de vitejii armatelor aliata, cari au luptatu inpreuna, si privescu cu mandria fruntasii óstei Mele, care Me incongióra. Radicu acestu paharu in sanetatea voiniciloru acestoru lupte si in amintirea eroiloru caduti. Traiesca scump'a nóstra tíera si aperiatorii ei!“

La aceste cuvinte, care au fostu acoperite de cele mai viui aclamatiuni, d. ministru de resbelu a respunsu:

„Mari'a Ta.

Sunt doui ani de candu ostirea romana, supt conducerea Altetiei Vóstre Regale, dupa multe si crancene lupte pentru independenti'a tíerei si eliberarea crestiniloru din Orientu, a purtatu, alaturea cu gloriós'a armata imperiala russa, stindardele sale triumfatóre in Plevn'a. Serbandu astadi a dou'a aniversare a acestui mare triumfu, armat'a nóstra, mandra de Capitanulu ei, reinnoesce, prin acestu toastu, pactulu de credintia si devotamentu către dinasthi'a Altetiei Vóstre Regale, cu increderea, cá sangele si lacrimile versate pentru glori'a si independenti'a Romaniei voru rodi, si in generatiile viitóre, amorulu, iubirea si credinti'a ce léga astadi armat'a si poporul romanu de Tronulu Altetiei Vóstre Regale.

Traiesca A. S. R. Domnulu!

Traiesca A. S. R. Dómn'a, mam'a ranitorulu si mangaietóreá suferindiloru!“

D. generalu Cernatu a adaogitu:

„Mari'a Ta,

Cá unulu ce am avutu onóre a comandá supt ordinele Altetiei Vóstre Regale, inaintea Plevnei, radicu acestu paharu in sanetatea Augustului nostru comandantu. Acésta di, in care s'a implantatu drapelulu romanu pe zidurile Plevnei, va fi in veci memorabile, ca-ci luptele din jurulu ei voru spune posteritatii: curagiulu, abnegatiunea si devotamentulu cu care s'au luptatu trupele nóstre, pentru glori'a si independenti'a patriei. Armat'a, recunoscétóre, uréza Altetiei Vóstre Regale, Marele nostru Capitanu, si A. S. R. Dómn'e, mam'a ranitorulu si suferindiloru, ani multi si fericiti pe Tronulu Romaniei.“

Urari entusiaste pentru Altetiele Loru Regale au acoperitu aceste doue toaste.

Cu ocasiunea acestui gloriosu aniversaru, A. S. R. Domnulu a felicitatu, prin depesie, pe Majestatea Sa Imperatorulu Russiei, si a primitu asemenea, prin telegrafu, urari caldúre din partea A. S. Marelui Duce Nicolae si a altoru sietii ai armatei imperiale.

M. S. Imperatulu Alexandru a felicitatu, prin depesie, pe A. S. R. Domnulu, spunendu'i cá la prandiulu ce s'a datu in acea di la St. Petersburg, in Palatulu de iérna si la care a fostu invitatu si tramisulu nostru extraordinariu si ministru plenipotentiaru, generalu Principe J. Ghika, Majestatea Sa a purtatu unu toastu in sanetatea armatelor aliata si a ambiloru loru comandanti.

(Monitorulu.)

Corespondentie particularie ale „Observatoriului.“

— (Din comitatulu Clusiuului.) Din sediéta a comisiunei administrative a acestui comitatu mare tíra in Clusiu la 1 Dec. a. c. scótemu aceste date, care potu interessá si in cercuri mai departe. Siedinti'a se tinu sub presidiulu v. comitelui Nicol. Gyarmati in absentia comitelui Col. Eszterházy, pe care l'a dusu unu doliu mare familiaru la Vien'a. Securitatea publica

